

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
Косовска Митровица

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије о урађеној докторској дисертацији
кандидата др Дубравке Вукша

На седници Наставно-научног већа Медицинског факултета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици, одржаној 21. 12.2016. године, бр. одлуке 05-2918 од 22.12.2016. године, именована је Комисија за оцену урађене докторске дисертације др Дубравке Вукша, под називом : "Утицај хирургије сенилне катаректе на видну функционалност и квалитет живота оперисаних пацијената" у сатаву:

- Проф. др Милош Јовановић-члан, Медицински факултет у Београду
- Проф. др Милош Мирковић-председник, Медицински факултет у Приштини
- Доц. др Весна Јакшић-ментор, Медицински факултет у Београду

Након детаљног прегледа достављеног материјала Комисија Наставно-научном већу подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

И ТЕХНИЧКИ ОПИС ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација „Утицај хирургије сенилне катаректе на видну функционалност и квалитет живота оперисаних пацијената „, кандидата др Дубравке Вукша по садржају и форми испуњава све критеријуме ваљано обрађене и добро

презентоване научне проблематике. Дисертација у куцаној форми на 104 страна текста садржи 22 табеле, 31 графикон, 92 референце из стручне литературе везане за истраживачку област као и 4 прилога.

II ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У „Уводу“ кандидат наглашава да смањење или губитак вида због катаракте доводи до проблема у свакодневним активностима које зависе од вида и умањује квалитет живота. Видна оштрина је доскора била једини параметар у процени постоперативних резултата и индикатор за оперативно лечење. Услови под којима се врши одређивање визуса у свакодневној пракси битно се разликују од оних у којима се одвијају свакодневне активности. Многи пациенти исказују сигнификантно различите субјективне симптоме који су последица постојања катаракте а нису у корелацији са видном оштрином. Такође, велики број хируршких интервенција у лечењу катаракте има битан социо-епидемиолошки утицај и треба сагледати када је право време за операцију. Пацијенти који имају исту монокуларну видну оштрину, готово никада немају исте видне захтеве нити видну функционалност. Зато је препорука да клиничари користе посебне инструменте за мерење видне функционалности код пацијента који имају катаракту или се због тога оперишу. Тим пре што постојање субјективних офтальмоловских симптома високо корелира са степеном квалитета живота (HR-QoL) и функционалном лимитираношћу. Према дефиницији Светске Здравствене Организације, здравље представља стање комплетног физичког, менталног и социјалног осећања благостања а не само одсуство болести или деформитета, односно мане. HR-QoL инструменти укључују обраду субјективних података који мере способност да особа спроводи свакодневне активности, да учествује у социјалним активностима, потом степен емоционалног статуса и независности али и неке друге димензије свакодневног живота. Стога, потпуно сагледавање функционалности пацијента са катарактом подразумева, сем одређивања видне оштрине и коришћење посебних инструмената за процену и мерење квалитета живота од чега зависи и одлука о правовременој потреби за хируршком интервенцијом. Пацијент са катарактом има мању видну оштрину, контрасну сензитивност и алтерацију колорног вида. Све то утиче на свакодневно функционисање и субјективни осећај независности.

У поглављу „Циљ рада“, циљеви истраживања су јасно формулисани и оправдани. Видна оштрина јесте једини параметар за индикацију оперативног лечења као и праћење резултата исте, али услови под којима се одређује овај параметар су далеко од оних са којима се суочава пацијент који има или који је оперисао катаракту. Наравно, такво функционисање не подразумева да ли је пацијент „добио два или три реда више“ како се офтальмолози изражавају, већ колико је таква видна оштрина стварно корисна. Правilan и свеобухватан избор постављених циљева, колико степен замућења и локализације катаракте утиче на поменуте параметре као и да ли примарна катаракта има боље резултате него катаракта удружене са другим офтальмоловским оболењем, омогућио је нове закључке и аспекте о области о којој се у нашој стручној јавности до сада није вршило испитивање.

У поглављу „Материјал и методологија рада“ детаљно је описан начин на који је спроведена проспективна студија на Очном одељењу ЗЦ Косовска Митровица и на Клиници за Очне болести КЦ у Нишу. Пацијенти су пре било каквог испитивања потписали добровољни пристанак за учешће у студији и несметано коришћење резултата у сврху публиковања (annex 1). Параметри праћења су видна оштрина (тренутна/најбоља оптичка корекција) и видна функционалност преко резултата примењених стандардизованих инструмената мерења (VF-14 и Catquest 9SF).

Студијом су обухваћени пацијенти са катарактом као примарним офтальмоловским оболењем и пацијенти код којих је катаракта удружене са неким другим офтальмоловским оболењем које битно утиче на видну оштрину. На пријему и два месеца након хируршке интервенције пацијенти су прегледани и анкетирани, и резултати видне функционалности и QoL су упоређивани међу групама. Пацијенти који су оперисали и друго око су анкетирани и прегледани још једном и то месец дана након друге интервенције. У студију су укључени само они пацијенти код којих је операција катаракте завршена као екстракапсуларна екстракција катаракте или факоемулзификација са уградњом интраокуларног сочива у задњу очну комору.

Одлуку о хируршкој интервенцији офтальмолози су доносили на основу водича International Council of Ophthalmology, где се препоручује да индикација за операцију

катаракте постоји онда када видна функција не може више да задовољи потребе пацијента или када постоје докази да је слабији вид узрокован замућењима у сочиву.

Офтальмоловска обрада свих пацијената укључених у ову студију и то пре и после хируршког захвата подразумевала је одређивање видне оштрине (тренутна/најбоља оптичка корекција), одређивање кератометријских вредности на компјутеризованом кератометру, мерење IOP-а, преглед на биомикроскопу и преглед очног дна у мидријази. Сви подаци су убачени у посебну евиденциону форму (annex 2).

Потом је сваки пациент који је укључен у студију анкетиран према два стручно валидна инструмента мерења тј. упитника који су преведени на српски језик. Први је VF-14 којим се одређује видна функционалност генерално (annex3) а други је Catquest-9SF којим се процењује квалитет вида али је специфичан само за катаракту (annex4). Добијени резултати су обрађени специјалним софтверским пакетима који су већ припремљени. На крају, сваки пациент је анкетиран о субјективном осећају квалитета живота и то према стандардизованом упитнику EQ-5D.

Сви добијени резултати су статистички обрађени у софтверском пакету SPSS 16.0 и одговарајућим тестовима (дескриптивна статистика, Student t тест, Pearson тест коефицијената корелације, ANOVA и др).

У „Резултатима рада“ на прегледан, истраживачки и статистички валидан начин су приказани добијени резултати истраживања. Резултати су представљени на 35 страна текста, садрже 22 табеле и 31 графикон. Дат је пропратни текст за све табеле и графиконе.

У поглављу „Дискусија“ кандидат је полазећи од врло јасних и значајних резултата рада, јасно протумачио добијене резултате и упоредио их са доступним публикованим резултатима других аутора.

У поглављу „Закључак рада“ дати су јасни, прецизни и одговарајући закључци до којих се дошло у складу са постављеним циљевима истраживања и на основу добијених резултата. Закључци истраживања базирани на резултатима рада представљају став аутора у вези актуелне испитиване проблематике.

Наведене референце у „Литератури“ указују на коришћење домаћих и страних литературних извора који у свом саставу обједињују проблематику везану за дату област истраживања која све више добија на значају.

III ОЦЕНА НАУЧНОГ ДОПРИНОСА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација „Утицај хирургије сенилне катаракте на видну функционалност и квалитет живота оперисаних пацијената“ кандидата др Дубравке Вукша, представља оригинал и самосталан научни рад, који доноси нове закључке и аспекте о области о којој се у нашој стручној јавности до сада није вршило испитивање.

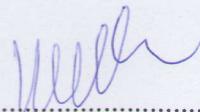
Аутор је у својој дисертацији утврдио значајан утицај хирургије катаракте на видну функционалност и квалитет живота код пацијената са сенилном катарактом. Побољшање видне оштрине након операције катаракте значајно умањује тешкоће при свакодневним активностима оперисаних пацијената. На основу добијених резултата, квалитет живота и видна функционалност, анализирани помоћу сва три упитника и код свих пацијената, без обзира на припадност групи, статистички су значајно бољи после операције катаракте. Пацијенти након операције сенилне катаракте имају значајно мање тегоба у обављању видно зависних свакодневних активности што знатно унапређује њихов квалитет живота.

IV ЗАКЉУЧАК

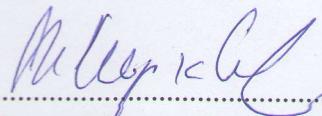
Докторска дисертација кандидата др Дубравке Вукша под називом „Утицај хирургије сенилне катаракте на видну функционалност и квалитет живота оперисаних пацијената“ представља оригинал и самосталан научни рад, који даје значајан допринос медицинској науци и стручји. Циљеви су јасно и прецизно дефинисани, коришћена је одговарајућа савремена литература а добијени резултати истраживања су јасно приказани. Закључци су јасни и представљују одговор на постављене циљеве истраживања.

Имајући у виду све изнете чињенице, Комисија у напред наведеном саставу предлаже Наставно-научном већу Медицинског факултета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици, да усвоји позитивну оцену ове докторске дисертације и проследи је у даљи поступак за јавну одбрану.

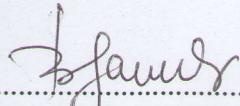
Чланови Комисије

.....
Проф. др Милош Јовановић-члан

.....
Проф.др Милош Мирковић-председник

.....
Доц. др Весна Јакшић-ментор